

JAN MORRE TE ANTWERPEN

Jan Morré was naar Antwerpen vertrokken, om er Louise te zoeken en André te straffen, zoals de lezer weet.

De oude schelm was eerst verlegen in die voor hem zo drukke, grote stad. 't Liefst ware hij onmiddellijk naar de heide teruggekeerd, maar hij durfde niet.

Morré begaf zich naar 't kroegje, waar we ook Bakelandt en diens gezelschap ontmoet hebben.

De waardin ontving iedere dienaar van Cartouche op hartelijke wijze. Immers ze hoopte eens de vrouw van de machtigste roverhoofdman en dus ook de meesteres zijner bendeleden te worden.

Maar ze vermoedde niet, hoe Cartouche haar bedroog.

Morré won hier allerlei inlichtingen in, en eindelijk wist hij waar de woning van de burggraaf was.

Hij had ook vernomen, dat er bij de oude edelman niemand inwoonde dan een knecht.

— En Louise en André, dacht Morré. Maar dat zullen de mensen te Antwerpen niet weten.

Jan besloot maar stoutweg aan het deftige huis te kloppen en naar het meisje te vragen.

Hij deed het, en Pierre opende wantrouwend de zware poort.

— Wat verlangt ge vroeg de knecht.

— Mijnheer, ik ben de vader van het meisje, dat hier woont, zei Morré zonder omwegen.

Pierre schrok, maar hield zich kalm.

— Een meisje? vroeg hij verwonderd.

— Voor mij behoeft ge niet te veinzen, heer.

— Maar wat bedoelt ge ?

— Louise woont hier, ik weet het.

— Louise... Louise...

— Ja, Louise, mijn dochter.

— Verveel me nu niet langer, en ga heen ! riep Pierre, zich boos houdend.

— Mijnheer, ze is weggelopen...

— Val me niet lastig met uw familiezaken !

— En ze is hier. Tegen mijn wil, mijnheer !

— Ik ken hier geen Louise.

— Ik wil Louise zien, ik wil het, mijnheer. En als gij haar niet roept, zal ik naar de politie gaan.

— Ha, spreekt ge zo ? Kom eens binnen !

Morré menende, dat hij Pierre angst aangejaagd had met zijn bedreiging, hernam :

— Gij luistert naar rede. En 't is goed ook, want ik weet waar ik de politie vinden kan.

— Ik ook, spotte Pierre. En als ik ze even liet waarschuwen, dan zat er binnen een kwartier een binder in de gevangenis.

— Een binder ? stamelde Morré, verblekend.

— Ja, een dienaar van Cartouche.
— Maar... mijnheer !... mijnheer !...
— Zwijg en luister ! Ge weet dat er te Antwerpen ook een guillotine voor moordenaars is, niet waar ? ging Pierre bedaard voort.
— Mijnheer, laat me gaan, ik heb mij vergist, stotterde de binder.
— Maar ik niet. Gij zijt een binder !
— Mijnheer, ik zweer u...
— Neen, zweer niet, onderbrak de knecht spottend. Denkt ge dat 't gerecht geloof zou slaan aan uw eden ?

— Mijnheer, laat mij gaan ! smeekte Jan Morré, naar de deur dringend.
— Voor deze keer, ja.

Pierre dacht een ogenblik na.

Toen hernam hij, de binder in het wit der ogen beziende :

— Zeg mij nu eens, man, wat is nu eigenlijk het doel van uw komst ?
— Wel ik zei het u. Ik kwam mijn dochter halen.
— Dat is gelogen, man.
— Ik zeg u de waarheid.
— Geen uitvluchten. Hoe weet ge dat zij hier was ?

Morré zweeg.

— Ik zal het u zeggen. Gij zijt gezonden door Cartouche, de hoofdmans der bloeddorstige bende van de Pijpelheide.

Morré zweeg.

— Spreek of ik roep.

Nog antwoordde de man niet.

— Ha ! ge kunt niet loochenen. Alleen Cartouche en die andere schelm weet wat er hier is omgegaan. En nu komt ge als bespieder af om de zaken nog te verslechteren. Is 't niet zo ?

— Neen. Ge zijt mis.
— Is Louise werkelijk uw dochter ?
— Ja. Dat zweer ik.

— Ik geloof niet aan de eden van een binder. Er schuilt daar iets anders achter. Zeg mij hoe gij weet dat Louise hier zou te vinden zijn.

— Wel ik zal het u zeggen. Toen zij mij verliet zeide zij dat zij naar Antwerpen ging om een post te zoeken. Men had haar een goed huis aangewezen. Burggraaf de Poil kon nog een meisje in dienst nemen. Zij zou mij onmiddellijk tijding laten geworden wanneer zij aangenomen was... Nu heb ik van haar niets meer vernomen en werd ik ongerust... Ik heb in de stad overal naar de woning van de burggraaf gevraagd, heb lang moeten sukkelen tot ik eindelijk hier belandde. Dat is de ganse waarheid.

— Man, ge liegt dat ge zwart ziet ! riep Pierre. Ik ga de overheid verwittigen die zal wel het geheim weten te ontsluiten.

— Doe het niet, mijnheer.
— Ziet ge wel dat ge bang zijt.

— Natuurlijk ben ik bang. Wanneer men iemand beschuldigt wordt men in de gevangenis geworpen en dan duurt het somwijlen dagen dat men het daglicht niet meer ziet. Aan laster hecht men gewoonlijk geloof en ik voel in 't geheel geen lust om met de politie kennis te maken.

BAKELANDT

DE BONDEN VAN DE
EERTE

www.bakelandt.nl

— Dat geloof ik, want ze is niet mals voor de binders der Pijpelheide.
— Maar ik verzeker u dat ik die mensen niet ken. Laat mij gaan, mijnheer...
Pierre twijfelde.

Hij bekeek hem nogmaals in het valse gelaat en werd hierdoor in zijn eerste mening bevestigd.

't Was wel een spion van Cartouche, maar hij wilde zelf niet zich met die zaken bemoeien. 't Was nu al wel geweest met de Franse overheid.

— Loop! zei hij, en als ge ooit nog durft terugkeren dan is uw zaak geklonken.

— Ik zal niet meer terugkeren, Louise kan naar de duivel lopen.

— Ik heb met uw familiezaken niets te stellen, en roverskinderen vinden hier geen onderdak. Val me niet meer lastig, of ge zijt gevangen, zei Pierre dreigend.

Hij opende de poort en Morré verliet gejaagd de woning en de straat.

— Die zal niet meer terugkeren, mompelde Pierre. Louise en André zullen hier veilig zijn. Ik zal het aan het meisje maar niet vertellen, dat ik haar vader op bezoek heb gehad.

Morré spoedde zich voort.

— Die verwenste kerel weet alles, mompelde hij. Ik ben hier niet veilig. Ik keer onmiddellijk naar de Pijpelheide terug, Cartouche kan zeggen wat hij wil. Maar de oude dacht aan zijn kapitein.

En Morré durfde niet onverrichter zake heengaan.

In 't kroegje der achterbuurt was hij welkom en hij bleef er lange tijd.

De bazin sprak gaarne over Cartouche en ze verzweeg niet, dat ze eens op de heide zou komen wonen.

Morré vleide haar en beweerde, dat ze een flinke koningin der bende zijn zou, want de sluwe kerel wist dat hij door die vleierij in de gunst der herbergierster kwam en hier ongestoord blijven mocht.

Cartouche verbeidde ongetwijfeld reeds met ongeduld zijn wederkomst.

Morré besloot eindelijk in 't geheim de woning van de burggraaf te bespieden, om te weten of Louise en André er dan wel of niet verbleven.

Hij ging 's avonds rond de woning dwalen, maar bemerkte niets. Alles was doods rond dit somber huis als op een kerkhof.

Morré besloot eens een gehele nacht op post te staan.

— Misschien gaat Louise met haar vriend 's nachts uit, want ze zijn toch binders gelijk ik, en moeten bovendien niet alleen de politie, maar ook Cartouche vrezen, dacht hij.

* *
* *

't Was nacht.

Morré sloop rond de Poil's woning en bleef eindelijk langs de achterkant bij het hofpoortje staan.

— Hier blijf ik tot morgen, dacht hij, en zie ik niets, dan keer ik naar de heide terug.

Hij zette zich op de grond, tegen de muur en trok zijn mantel dicht om 't lijf, want al was hij hier tegen de nijldige wind beschermd, toch was het weder maar koel.

Traag kroop de tijd voort. Morré telde de slagen, die uit een naburige kerk-toren vielen.

Elf uur!

Zes uur nog, eer het vijf zou slaan!

Zes uur wachten, zes lange uren, op deze eenzame plaats, in de koude nacht.

— Toch moet ik het doen, dan kan Cartouche mij niets verwijten, dacht de rover.

Maar hij werd slaperig en al worstelde hij tegen de hem overweldigende vaak, eindelijk toch vielen zijn ogen toe, en de binder der Pijpelheide sluimerde tegen een hofmuur in het hartje van Antwerpen.

Morré sliep gerust, en de nacht verliep, en de klok in de toren sloeg uren en halfuren, maar haar geluid wekte de binder niet.

Dreunend klonk de stap van de nachtwaker, enige soldaten en een overste.

Maar de mannen verlangden te vurig naar hun wachthuis, om aandachtig om zich heen te zien, en geen hunner bemerkte de slaper tegen de muur.

Doch eensklaps schoot Morré wakker.

Verrast sprong hij recht.

Waar was hij?

Maar hij herinnerde zich alles en verwenste zijn slaperigheid.

Doch daar naderde een geluid... 't geluid dat hem in zijn rust gestoord had.

— Een koets, mompelde Morré, en hij drong zich tegen de muur.

Het rijtuig rolde snel over de ongelijke keien, en bleef met een ruk voor het hofdeurtje van de Poil's woning staan.

Een man sprong vlug van de bok, een tweede volgde hem.

— Nog goed bijtijds... wij hebben gevlogen, hoorde Morré een van beiden zeggen. 't Is pas vier uur.

De ander opende 't portel, en zei:

— Louise, we zijn er! 't Is een snelle reis geweest.

Morré schrok.

Louise... en André!

't Geluk was hem gunstig.

Snel trok hij zijn dolk en op zijn tenen sloop hij naar het rijtuig.

André stond met de rug naar hem toe en hielp het meisje uit 't rijtuig.

De sluipmoordenaar berekende zijn stoot, die treffen moest.

— Nu het lijk, zei de derde persoon, die Morré niet kende.

De rover sidderde en trok de hand terug.

Een lijk! Er lag een lijk in de koets.

Maar wat deerde het hem, André zou vallen.

En weer drong Morré nader...

— Arme Clothilde, hoorde hij Louise zeggen.

Clothilde! Clothilde lag daar!

En Clothilde werd op de heide begraven.

Wat gebeurde er hier!

Maar Pierre had het wapen horen vallen en de gedaante bemerkt en nu hield hij Morré bij de pols.

— Laat mij los! gilde de gevangene.

— Vader! kreet Louise. Vader, gij hier!

BAKELANDT

DE HEDER VAN
HEDIE ZITA

- Jan Morré! riep André.
- Laat mij gaan! hernam de vilder.
- Neen, zei Pierre, gij zult ons zeggen, wat gij hier komt doen.
- 't Is mijn vader, zei Louise droevig.
- Ik weet het, hernam de knecht.
- Louise, ik kom u zoeken, hernam Morré.
- Met dat mes? vroeg Pierre spottend.
- André huiverde... hij begreep alles.
- 't Was om mij te doen, niet waar, Morré? zei hij.
- Gij hebt mij mijn dochter geroofd, antwoordde de binder, boos.
- Neen, vader, ik ben André vrijwillig gevolgd, sprak het meisje haastig.
- Keer terug met mij!
- Nooit!
- Ge moet! Ben ik uw vader niet?
- Neen! riep Louise heftig.
- Wat, gij verloochent mij?
- 't Is hier de plaats niet om over dat alles te spreken. Ik geloof niet, dat ik uw kind ben. Toch waart ge goed voor mij.
- Kom dan mee naar de heide, ik zal nog beter voor u zijn, drong Morré weer aan.
- Neen, vader. Bij het sterfbed van Clothilde heb ik gezworen de heide te verlaten.
- Clothilde, herhaalde Morré verschrikt.
- Haar lijk is in die koets, vader.
- Onmogelijk! Het werd op de heide begraven!
- Wij hebben het gehaald!
- Gij liegt!
- Wilt gij het slachtoffer van uw goddeloze baas zien? vroeg Pierre, en ruw snokte hij de binder naar het rijtuig.
- Neen, neen, ik wil haar niet zien! riep Morré angstig. Ik wil niet... Louise, ga mee, en laat ons de stad verlaten!
- Nooit, vader!
- Gij noemt mij nog vader en ge verloochent me! kloeg de rover.
- Verlaat gij ook de heide, verlaat dat ellendig leven, zei het meisje op warme toon.
- Maar Pierre werd ongeduldig.
- Ons werk is niet afgelopen, zei hij verstoord, en dag naakt reeds.
- De knecht opende het tuinpoortje en duwde Morré naar binnen.
- Neen, niet daar! zei de binder bevreesd.
- Maar Pierre slingerde de rover tussen de struiken en zei gejaagd:
- André help mij de kist naar binnen brengen.
- De jongeling voldeed aan 't verzoek van de knecht, en de arme jonkvrouw was in de tuin, waar ze als zorgeloos kind zoveel gespeeld en later als bekoorlijke maagd over de knappe krijgsman gemijmerd had.
- Help! help! jammerde Morré. Ik lig in een kuil. Help me toch! Louise, heb deernis met mij, Louise, mijn kind!

Pierre had voor zijn vertrek naar de heide reeds het graf gegraven, om er het overschot van jonkvrouw de Poil ter ruste te leggen.

Morré was nu in de kuil gevallen en trachtte te vergeefs langs de steile wanden op te klimmen.

— Die binder ligt in 't graf, mompelde Pierre verstoord. Nu moet ik een ander maken.

— Waarom? vroeg André.

— Omdat ik niet wil, dat mijn jonge meesteres rust in een kuil, waar een rover in gevallen is. Zij zou er nog geen rust vinden, antwoordde de bijgelovige knecht.

Pierre haalde spaden en met André groef hij een nieuw graf.

Louise lag geknield bij de kist en bad.

Morré kermde.

En de wind zong een klaaglied door de zwepende bomen van de somberen tuin.

De mannen werkten gejaagd.

Weldra zou de nacht overgaan in de ochtendschemering en niemand mocht weten wat in de tuin van burggraaf de Poil verricht werd.

— Louise! kloeg Morré.

— Zwijgen! gebod Pierre.

En het meisje had geen tijd nu, om naar haar vermeende vader te luisteren, want ze bad lang en ernstig.

Weldra was de groeve gereed.

Traag zonk de kist naar beneden.

Pierre sloot de groeve met planken, waarop hij graszoden legde.

Dan trok hij Morré uit de andere kuil en beval hem te helpen om deze te vullen.

— Klaar! zei hij dan blijde.

— Laat mij nu gaan! smeekte Morré.

— Ik heb er weinig lust in, sprak de knecht.

— Laat hem vertrekken, pleitte Louise.

— Hij is uw vader niet... misschien heeft hij u wel gestolen. Zouden wij niet beter doen, hem aan de politie over te leveren? Wat denkt gij er van, André, hernam Pierre.

— Ik herken die kerel. Hij wilde reeds langs voren in het huis dringen en ik heb hem toen gezegd dat ik hem een manneke minder zou maken zo hij het nog ooit waagde deze eigendom te betreden. Weet ge wat wij met hem doen moesten?

— Spreek vrij uit, zei André.

— Hem de spade in de nek slaan en hem in 't graf steken waar hij ingevallen is.

— Mij is 't goed, zei André.

— Neen, zei Pierre, dat deugt ook niet. Ik zou nooit gerust slapen moest ik weten dat de reine Clothilde zo dicht in de nabijheid van zulke schurk lag, van een der aanhangers van de woesteling die het arme meisje heeft doorgemarteld.

Morré had de handen te samen gevouwen en bad:

— Dood mij niet, laat mij gaan. Mijn dood heeft voor u geen belang, gij kunt er niets bij winnen.

— Wij kunnen de aarde toch van een schelm verlossen ! zei Pierre die duivels kwaad op de binder was.

Morré was gans veranderd.

Wat hij zeide gevoelde hij op het ogenblik rechtzinnig.

Hij hernam met tranen in de stem :

— Laat mij dan leven... ik zal mijn leven veranderen, want ik heb er ook genoeg van tussen de bandieten te verkeren... En ik zal ook mijn zoon aansporen te doen wat ik doe.

Pierre aarzelde nog. Een grammoedige trek was op zijn gelaat te lezen en hij kon het moeilijk verkroppen dat hij de binder voor de tweede maal zou laten heengaan.

— Ik heb u al eens gezegd, zeide hij, dat ik u aan de politie zou overleveren... Uw kapitein heeft mijn dierbare meesteres van het leven beroofd... het gaat in deze tijden oog om oog en tand om tand... Een manneke minder van die afschuwelijke deugnieten van rond Heist-op-den-Berg zal niet schaden... Ik bewijs hierdoor een dienst aan de maatschappij...

— Och, mijnheerke toch...

— Ja, ja, mijnheerke toch, zo is het altijd als men in de val zit. Maar als gijlie de meesters zijt dan handelt ge rap en beslist... een trek aan de haan van 't pistool, een steek met het mes en 't is klaar !... Adieu ! ons schoon leven, maar niet zodra zijn de rollen omgekeerd of men zou ze Onze Lieve Heer zonder biechten moeten geven.

Pierre wond zich op.

André moest hem tegenhouden want hij zag hoe het gelaat van Louise verwrongen was van wanhoop en smart.

— Pierre, zeide hij, een ogenblik.

— Kom er niet tussen, beval Pierre, en laat me doen.

— Neen, neen, gaat niet overhaast te werk.

— Wat wilt ge ?

Louise moet beslissen.

— Laat hem vertrekken, zei het meisje weer. Hij was altijd goed voor mij.

— Maar hij zal u nog achtervolgen en André trachten te doden.

— Neen, neen ! verzekerde Morré. Nooit kom ik nog te Antwerpen terug.

— Laat hem gaan, sprak Louise nogmaals. O, Morré — het woord vader wilde haar niet meer over de lippen — verlaat uw ellendig leven, ge weet niet hoe ongelukkig ge zijt.

— Kom dan met mij mee, we zullen van de heide verhuizen, zei de binder.

— Neen, ik blijf bij André. Maar verhuis toch maar, en zeg Sus, dat hij ook ver van Cartouche moet gaan.

— Louise ! Louise ! doe wat ik u smeeke !

— 't Kan niet !

— Welnu, gij hoort het, zei Pierre driftig. Ga dus heen of 'k zou kunnen berouw krijgen en u elders brengen. Talm niet meer !

Morré strekte de hand uit en Louise drukte ze innig, terwijl de tranen haar in de ogen sprongen. En half wenend zei ze nog :

— Ge moet de heide verlaten.

HEC LEEMANS

5

BAKELANDT

La bande à ZITA

arsaldi

— Ik zal er ernstig over denken, Louise. Ge zijt een goed meisje... ge zult uw vader toch niet verraden, nietwaar?

— Nooit! Geef André ook de hand.

De binder aarzelde nog, maar dan deed hij toch wat Louise hem vroeg.

— Ge zult altijd goed voor haar zijn, niet waar? zei hij werkelijk ontroerd.

— Ja. Maar doe gij wat Louise u zegt. Ik zal ook moeder pogen te bewegen een ander leven te leiden, sprak de jongeling.

Morré ging droevig heen.

Pierre sloot het deurtje en leidde de koets weg.

't Werd weer stil in 't straatje.

De burggraaf was opgestaan, blij dat de lange nacht van onrustige sluimer heen was.

Pierre begroette hem en zei dan:

— Meester, de jonkvrouw rust nu dicht bij u.

— Wat bedoelt ge, Pierre? vroeg de edelman verrast.

— Clothilde rust niet meer op die verre heide, maar in uw tuin, hernam de knecht.

De Poil zag hem vreemd aan.

— Louise, André en ik zijn heden nacht naar de heide geweest en hebben er de jonkvrouw ontgraven en haar overgebracht naar hier.

De burggraaf brak in tranen uit.

— Is het waar, Pierre, is het waar? O, gij zijt goed... en Louise en André ook! En waar is mijn kind?

— In het graf, heer...

— Maar ik wil haar zien!

— Onmogelijk, heer ge begrijpt...

Ja, de Poil begreep het. Neen, hij kon Clothilde niet meer aanschouwen.

— Maar het graf is nog open. Wij kunnen priester Van Daele vragen, of hij het wijden wil, hernam de knecht.

— Ja, ja, stamelde de Poil, nog steeds diep ontroerd.

Neen, ik kan Clothilde niet meer zien, maar haar asse rust dicht bij me... en niemand dan wij kennen haar droevige geschiedenis. Ja, hier in de tuin moet ze rusten, niet op het kerkhof naast haar moeder, want dan zouden de mensen over haar spreken... Hier in de tuin... mijn kind, mijn arm, arm kind!

Pierre liet de man, voor zijn jaren vergrijsd, uitwenen.

Hij ging de priester Van Daele vinden, die een stil leven leidde, daar hij zich voor de Fransen verbergen moest, vanwege zijn weigering, de eed jegens de Republiek af te leggen.

Hij was de geestelijke der familie de Poil geweest, en kende de ganse lijdensgeschiedenis van dit ongelukkig gezin. Reeds lang was hij met de burggraaf bevriend.

Nieuwsgierig luisterde hij naar Pierre's verhaal.

— Ik zal zeker komen, zei hij ontroerd.

Even voor tien uur klopte de priester aan de poort der rijke woning en onmiddellijk werd hij binnengelaten door Pierre, die zijn komst reeds enige tijd verbeidde.

Fluisterend sprak de pastoor bij het graf de heilige woorden uit, en gewijd water heiligde dit graf, daar door vriendenhanden gedolven.

Hol klonk de aarde op de kist, en terwijl de priester en de burggraaf in huis terugkeerden, vulden Pierre en André de groeve.

*
* *

Pastoor Van Daele keerde een week later in hetzelfde huis terug.

Toen had een gans andere plechtigheid plaats, die in deze beroerde tijd niet openbaar in de kerk geschieden kon, ten minste niet door onbeëdigde, trouw gebleven priesters.

André en Louise werden in de echt verbonden.

Alles geschiedde zeer eenvoudig, maar geen gemeender « ja » kon door een bruid en bruidegom uitgesproken worden, dan dat van deze twee kinderen der heide.

Burggraaf de Poil verzocht het jonge paar nog voorlopig in zijn woning te blijven, tot er betere tijd aanbreken zou.

DE OUDE MORRE TERUG OP DE HEIDE

Cartouche nam de nodige maatregelen voor de tocht naar Antwerpen, waar hij dus met Bakelandt een diefstal wilde plegen, zo moeilijk en gevaarlijk, dat zijn vroegere roverijen er slechts kinderspel bij waren.

Wie zou hij meenemen?

Sus Morré, in de eerste plaats, de luitenant wien hij weder zijn volle vertrouwen geschonken had.

Filips, de bezembinder, die getoond had veel te durven en te kunnen, moest ook van de partij zijn.

En zo wikte de roverskapitein de behendigheid van ieder zijner mannen. Ook dacht hij aan Jan Morré, de vilder.

— Maar die kerel keert niet terug, mompelde Cartouche op ontevreden toon. Wat weerhoudt hem toch zo lang? Als hij maar niet in de gevangenis geraakt is. Bakelandt heeft gelijk, ik moet voorzichtiger zijn, en mijn mannen zoveel vrijheid niet laten. Ieder werkt hier tegenwoordig naar zijn eigen plan, en dat kon wel eens gevaarlijk worden.

Toen Cartouche zo aan 't nadenken was, zag hij de oude Morré naderen.

— Spreekt ge van de duivel, ge ziet zijn staart, riep hij vrolijk tot de vilder. Ge zijt lang weggebleven, en ik ben blij dat ik u weer op de heide zie.

Morré scheen verlegen.

— Vertel eens, hebt ge André, die verrader weggeblazen? vroeg Cartouche driftig.

— Neen!

— Niet? hernam de hoofdman op spijtige toon. En moest ge daarom zo lang wegblijven?

— Verwijt me niets, kapitein! Ik deed wat ik kon, maar André van Kate is geen lafaard!

— Hebt ge hem gezien?

THE FIRST EDITION OF THE
HABES CORPUS ACT
1769
HABESLANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955